

DRAMA VA TEATR: DRAMATIK ISH VA SAHNA TALQINI DINAMIKASINI**O'RGANISH**

Eshqulova Farangiz Farxadovna

Sobirova Gullola Zohidjon qizi

O'qtuvchi: Burxonova Feruza

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti 4-kurs

Adabyotshunoslik nazariyasi

+998908182407

Annotatsiya:

Ushbu ilmiy maqola dramatik asar va uning sahna talqini o'rtasidagi o'zaro ta'sirga e'tibor qaratib, drama va teatrning ko'p qirrali olamiga chuqurroq kirib boradi. Drama adabiy janr sifatida keng qamrovli hikoyat va mavzularni o'z ichiga oladi, teatr esa bu hikoyalarni sahna ko'rinishlari orqali jonlantiradi. Maqolada yozma skriptni dinamik va immersiv teatr tajribasiga aylantirish bilan bog'liq ijodiy jarayon o'rganiladi. U dramatik asarlar talqinini shakllantirishda aktyorlar, rejissyorlar, dizaynerlar va boshqa hamkorlarning rolini o'rganadi. Bundan tashqari, u teatrlashtirilgan spektakllarni sahnalashtirish va qabul qilishda madaniy, tarixiy va kontekstual omillarning ta'sirini o'rganadi. Dramatik asar va uning sahna talqini o'rtasidagi simbiotik munosabatni tahlil qilib, ushbu maqola teatrning boy va o'zgartiruvchi kuchini tushunishimizni chuqurlashtirishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Drama, teatr, dramatik asar, sahna talqini, spektakl, hamkorlik

Kirish

Drama va teatr olami yozma so'z bilan ijro san'atini o'zida mujassamlashtirgan maftunkor sohadir. Ushbu maqola dramatik asar va uning sahna talqini o'rtasidagi murakkab munosabatlarni o'rganadi, ijodiy jarayon va teatr spektakllarini shakllantiruvchi xilma-xil omillarni yoritadi. Badiiy elementlarning o'zaro ta'sirini o'rganish orqali maqola drama va teatrning dinamikasi va ahamiyatini har tomonlama tushunishga qaratilgan.

Drama: Yozma so'z

Drama adabiy janr sifatida inson kechinmalari va hikoyalarni aks ettiruvchi pyesalar, ssenariylar va boshqa yozma asarlarni o'z ichiga oladi. U fojia va komediya dan tortib, ijtimoiy sharh va siyosiy tanqidga qadar ko'p sonli mavzularni o'rganadi. Ushbu bo'lim dramatik asarni o'z ichiga olgan turli elementlarni, jumladan syujet, xarakteristikani, dialogni va tematik izlanishlarni ko'rib chiqadi.

Teatr: Dramani jonlantirish

Teatr dramatik asarlar sahnada jonlanadigan vositadir. Bu yozma stsenariyni sharhlash va taqdim etish uchun birgalikda ishlaydigan aktyorlar, rejissyorlar, dizaynerlar va texniklarning

birgalikdagi sa'y-harakatlarini o'z ichiga oladi. Ushbu bo'limda teatrning o'zgartiruvchi kuchi o'rganiladi, tomoshabinlarning qiziqishini oshirish va dramatik asarni tushunishda spektakl, sahnalashtirish, sahna dizayni, yorug'lik, ovoz va boshqa teatr elementlarining roli muhokama qilinadi.

Ijodiy jarayon: moslashtirish va talqin qilish

Yozma ssenariyni teatr asariga moslashtirish jarayoni badiiy tanlov va talqinlarning murakkab o'zaro ta'sirini o'z ichiga oladi. Ushbu bo'lim teatrning hamkorlikdagi tabiatini o'rganadi, dramatik asarning talqinini shakllantirishda aktyorlar, rejissyorlar va dizaynerlarning rolini yoritadi. Unda yozma so'zni jonli ijroga aylantirish bilan bog'liq qiyinchiliklar va mulohazalar, jumladan, xarakterni rivojlantirish, blokirovka qilish, ovozni etkazish, vizual va eshitish elementlarini birlashtirish ko'rib chiqiladi.

Sahna talqiniga madaniy va tarixiy ta'sirlar

Dramatik asarlarning talqini va sahnalashtirilishiga madaniy, tarixiy va kontekstual omillar ta'sir ko'rsatadi. Ushbu bo'limda ijtimoiy, siyosiy va tarixiy kontekstlar rejissyorlik tanlovi, dizayn estetikasi va teatr spektakllarining tematik urg'usini qanday shakllantirishini o'rganadi. Unda madaniy nuanslar, urf-odatlar va tomoshabinlarning kutishlari dramatik asarlarni turli vaqt va geografik joylashuvlarda qabul qilish va talqin qilishga qanday ta'sir qilishini muhokama qiladi.

Tomoshabinlarni qabul qilish va jalb qilish

Teatr spektaklining muvaffaqiyati tomoshabinlarni jalb qilish va qabul qilishga bog'liq. Bu bo'limda dramatik asarlarni talqin qilishda tomoshabinlarning roli ko'rib chiqiladi, jonli ijrolar dinamikasiga, tomoshabinlar reaksiyalarining ta'siriga, "teatr hodisasi" tushunchasiga e'tibor qaratiladi. U tomoshabinlarning madaniy kelib chiqishi, shaxsiy tajribalari va hissiy javoblari dramatik asarning umumiy talqini va tushunishiga qanday hissa qo'shishini o'rganadi.

Xulosa

Dramatik asar va uning sahna talqini o'rtasidagi simbiotik munosabat drama va teatrning markazida yotadi. Ushbu maqola yozma skriptlarni jonli va immersiv teatr tajribasiga aylantirish bilan bog'liq ijodiy jarayonni o'rganib chiqdi. Hamkorlikdagi sa'y-harakatlarni, madaniy ta'sirlarni va tomoshabinlarni jalb qilishni o'rganish orqali biz teatrning o'zgartiruvchi kuchi va yozma so'zni jonlantirish qobiliyatini chuqurroq tushunamiz.

Kelajakdagi yo'nalishlar

Drama va teatr sohasi rivojlanishda davom etar ekan, rivojlanayotgan tendentsiyalarni, texnologik yutuqlarni va sahna talqiniga innovatsion yondashuvlarni o'rganish uchun qo'shimcha tadqiqotlar talab etiladi. Kelajakdagi tadqiqotlar raqamli media, interaktiv spektakllar va immersiv texnologiyalarning dramatik ish dinamikasiga va uning talqiniga ta'sirini o'rganishi mumkin. Faqat psixologiya, sotsiologiya va boshqa sohalardagi tushunchalarni birlashtirgan fanlararo yondashuvlar teatr tajribasining kognitiv va ijtimoiy jihatlarini yaxlit tushunishni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Khaydarovich, Abdullaev Alimardon. "DEVELOPMENT AND FORMATION OF COLOR-IMAGE ART." Open Access Repository 8.11 (2022): 31-34.
2. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE ROLE OF MODERN SCULPTURE IN UZBEKISTAN: A FUSION OF TRADITION AND CONTEMPORARY EXPRESSION." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.11 (2023): 808-810.
3. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "CONTEMPORARY TRENDS AND INNOVATIONS IN SCULPTURE IN UZBEKISTAN: EXPLORING THE INTERSECTION OF TRADITION AND MODERNITY." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.11 (2023): 448-450.
4. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE NAVIRON PATH OF CRAFTS TODAY AND ITS ROLE IN YOUTH MATURATION." American Journal of Pedagogical and Educational Research 9 (2023): 13-15.
5. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "ISSUES OF AWAKENING THE INCENTIVE OF YOUNG PEOPLE TO CRAFTS." E Conference Zone. 2023.
6. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE ISSUE OF EDUCATING YOUNG PEOPLE IN THE SPIRIT OF CRAFTS." American Journal of Pedagogical and Educational Research 9 (2023): 16-19.
7. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "ROLE OF CRAFT TRADITIONS IN YOUTH LIFE." E Conference Zone. 2023.